

Vedtatt Interkommunalt politisk råd, Trøndelag sørvest, Lakseregionen 23. september 2022

Kontaktperson: Kristin F. Strømskag, leder tlf. 48244868

Uttalelse: Trøndelag er Europeisk Matregion og festen er i gang, men hva så?

I år feirer vi at Trøndelag er Europeisk matregion. Tenk litt på produsentene og hvordan vi skal arbeide med dette i årene framover

Det har de siste 20 årene vært en systematisk satsing på tilleggsnæringer i landbruket. I Stortingsmelding 19, Om norsk landbruk og matproduksjon (1999), Matmeldingen, ble dette omtalt på en god måte. Mange vil nok hevde at landbruket alltid har drevet mangesysleri, og det er på mange måter riktig. Landbruket innehar enormt med ressurser. Senere har dette utviklet seg, og det er tema i strategier og meldinger, både på nasjonalt og regionalt nivå. Gårdbrukere har vært kreative og sett ressursene på gården, støtteapparatet har mobilisert og lagt til rette og restaurantene ser verdien av de lokale råvarene.

Vi har kokker i verdensklasse! Nå er det omtrent ikke en restaurant som ikke har ost i fra nabolaget på menyen. Vi har et fantastisk matfat i Trøndelag. Det er ikke uten grunn at Trøndelag har blitt Europeisk Gastronomisk Mathovedstad. Alt ligger til rette for dette, og festen er i gang. Vi er enige om at Trøndelag er unikt og at vår region absolutt er en del av stjernelaget.

Vi må ikke glemme bøndene. Mest sannsynlig de viktigste av dem alle. Matprodusentene, agronomen og kulturlandskapsforvalteren. Volumprodusentene produserer nok ikke ost og sjokolade, men de er bærebjelken i bygdene. Det er kanskje de som gjør det mulig at nisjeproduksjonen kan holdes i gang på et europeisk toppnivå og at reiselivsnæringa kan vise fram vakre og velstelte kulturlandskap.

Det er brukt mange år på å bygge opp rådgivningstjenester for bygdenæringene og lokalmatprodusentene. OI! Trøndersk mat og drikke ble etablert og Trøndersk Matfestival ble etablert som en arena. Innovasjon Norge fikk virkemidler og det samme fikk Statsforvalteren. Matnavnet på Mære ble etablert som kompetansesenter.

Det har blitt travelt å være lokalmatprodusent. De er fremdeles små, og de fleste tar ut marginalt med inntekt fra denne produksjonen. De fleste har jobb utenfor gården og mye av produksjonen foregår på «fritiden». Det er enda litt «mangesysleri» over produksjonen, selv om man har jobbet lenge. Det brukes mange timer i produksjon, markedsføring og administrasjon. Det er lys i vinduet hos mange småskalaprodusenter langt utover kveldene for å si det sånn!

Tilbake til ERG, informasjonsmengden er enorm. Produsentene skal delta på messer, matfestival i Trondheim, Matfestival et sted nær deg, på kurs og på møter. I tillegg skal det svares på e-post fra hjelpeapparatet med invitasjoner, sertifisering mm. Dette skal skje parallelt med produksjon og utvikling av egen virksomhet. Det er vanskelig å holde orden på alle aktørene som arbeider med lokal mat Trøndelag. Vi har fått tilbakemeldinger på at dette er krevende. Det er topp at det er fest og at det markeres, men en viss orden i aktørbildet kan være en god ide!

Alle regioner i Trøndelag har egne delprosjekter knyttet til ERG. Trøndelag sørvest er ikke et unntak her. Vi har delprosjekt hvor målene både er knyttet til det regionale arbeidet og egen strategisk næringsplan. Tiltakene er laget i samarbeid med produsenter og nøkkelpersoner i regionen. I regionen er det rigget langbord for eldre i alle kommuner, til sammen 750 eldre fikk på denne måten ta del i festen. Det er også laget et eget undervisningsopplegg med laks som tema. Dette er en tilnærming for å ivareta regionens fortrinn. Det er arbeidet med kompetansetiltak for å få opp bruken av sosiale medier hos produsentene, arrangert mobiliseringsmøter i kommuner som har lite aktivitet og det er mobilisert sånn at produsenter, serveringssteder har blitt sertifisert som ERG Host og producers mm.

Kommunene i Trøndelag sørvest undres over organiseringen og målene med arbeidet. Det er vel og bra at Trøndelag har europeisk status som mathovedstad, men vi må ikke kreve så mye av produsentene at de hopper av toget.

Videre ønsker vi en strategi for hvordan man bør ta dette arbeidet videre, etter at ERG året er over. Sånn situasjonen er i dag framstår arbeidet som «events» med lite strategi for videreføringen. I vår region ønsker vi å arbeide spesielt med reiseliv, og vil av den grunn bruke prosjektet som et utgangspunkt for et mer langsiktig arbeid. I dette arbeidet skal bøndene, produsenten, serveringssteder, hotellet og kokken stå i sentrum. Vi har startet prosessen og ønsker å ha med oss de regionale aktørene på laget, men da må dere rydde i rollene først!

La oss glede oss over festen, men vi må begynne å tenke på videreføringen.

Med hilsen Interkommunalt politisk råd, Trøndelag sørvest, Lakseregionen

Kristin F. Strømskag, ordfører Frøya kommune (leder i regionrådet)

Oddbjørn Bang, ordfører Orkland kommune

Ole L: Haugen, ordfører Hitra kommune

Ola Øie, ordfører Rennebu kommune

Odd Jarle Svanem, ordfører Heim kommune

Vibeke Langli, ordfører Rindal kommune

Gunn Iversen Stokke, ordfører Skaun kommune

Hanne -Berit Brekken, ordfører Aure kommune

Ogne Undertun, ordfører Ørland kommune

Margrethe Svinvik, ordfører Surnadal kommune